

Att bestämma själv

RTVD · RÄTTEN TILL EN VÄRDIG DÖD

Årsredovisning för

Riksföreningen Rätten till en Värdig Död

802007-3865

Räkenskapsåret

2016-01-01 -- 2016-12-31

Innehåll	Sida
- verksamhetsberättelse	2
- resultaträkning	6
- balansräkning	7
- tilläggsupplysningar	9
- noter	10
- underskrifter	12

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Styrelsen för RIKSFÖRENINGEN RÄTTEN TILL EN VÄRDIG DÖD får härmed avge årsredovisning för verksamhetssåret 2016.

Allmänt om verksamheten

RTVD har under året fortsatt sitt arbete med att verka för att dödshjälp införs i den svenska sjukvården. Glädjande nog har flera andra aktörer tagit upp ämnet. Noterbart är att Statens medicinsk etiska råd (Smer) har tagit initiativ till en seminariedag kring "självvalt livsslut" och att det bildats ett nätverk i Sveriges Riksdag kring dödshjälp med deltagare från alla partier utom Kristdemokraterna. Initiativtagare var riksdagsledamoten (C) och styrelsemedlemmen i RTVD Staffan Danielsson.

RTVDs utredning.

RTVDs utredningsgrupp presenterade ett förslag till skrivelse, vilken diskuterades av styrelsen och godkändes. Den 20 februari sändes utredningen till Folkhälsominister Gabriel Wikström med begäran om ett möte. Något sådant har inte kommit till stånd trots upprepade förfrågningar.

Utredningen och RTVD argumenterar för Oregonmodellen. Vi vill att regleringen ska ta fasta på några villkor.

- 1) Det är personens egen vilja som ska gälla.
- 2) Personen är beslutskapabel, dvs har förmåga att förstå information och fatta beslut.

Dessutom ska minst ett av följande villkor vara uppfyllt.

- 3) Patienten lider av en obotlig sjukdom med endast kort förväntad överlevnadstid.
- 4) Patienten lider av en progressiv, obotlig sjukdom och har ett svårt pågående eller förväntat mycket svårt lidande, som hen inte vill genomgå.

Under sådana förhållanden bör en läkare kunna få skriva ut ett dödande medel, som patienten själv tar – om/när hen vill. Vi vill dessutom se lämpliga kontroller på plats, precis som i Oregon.

RTVD i massmedia

Flera styrelsemedlemmar och medlemmar har under året förekommit i massmedia och argumenterat för vår sak. Inga-Lisa Sangregorio och Björn Ulvaeus medverkade i Malou efter 10 (TV4) och Inga-Lisa var tillsammans med Birgitta von Otter gäster hos "Fråga doktorn". Inga-Lisa debatterade också dödshjälp i Filosofiska rummet med den katolska prästen Anders Piltz och barnläkaren Anders Castor.

Inga-Lisa Sangregorio har också varit föremål för en stort uppslagen intervju i Dagens Nyheter med anledning av sin bok "Den sista friheten" och skrivit en debattartikel i Aftonbladet (23 februari).

Berit Hasselmark, Stellan Welin, Margareta Sanner och andra har också deltagit i debatter om dödshjälp i Dagens Medicin, Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Uppsala Nya tidning, Läkartidningen m.fl. I Läkartidningen publicerades en stor artikel, som pläderade för dödshjälp av Staffan Bergström, P C Jersild, Barbro Westerholm, Niels Lynöe m.fl.

Debatter, föredrag mm.

Inga-Lisa Sangregorio har talat om dödshjälp och sin bok i Visby, Kalmar, Lidingö och i Stockholm. Hon har också deltagit i en paneldebatt i Margit Sahlinakademin samt varit inbjuden som patient att presentera sina synpunkter vid Smer-dagen om Självvalt livsslut. Tillsammans med Jan Hult deltog Inga-Lisa också i ett symposium om palliativ medicin ordnat av Läkartidningen.

Gunnar Hagberg har föreläst vid ett par Rotarymöten samt tillsammans med Gunilla Nilsson träffat biskop Martin Modeus och samtalat om dödshjälp. Margareta Sanner har talat om dödshjälp vid ett möte med Seniorpsykologerna i Uppsala i mars samt deltagit i en diskussionskväll om dödshjälp i Svenska kyrkans regi.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Stellan Welin deltagit i en paneldebatt om dödshjälp i Almedalen anordnad av den kristna tidningen Dagen. Bland de medverkande fanns riksdagsledamöterna Emma Henriksson (KD), ordförande i Socialutskottet, och Johan Hultberg (M). Stellan Welin var också tillsammans med jesuiten Dominik Terstriep inbjuden till en utbildningsdag för palliativläkare vid Stockholms sjukhem (15 december). Tillsammans med Inga-Lisa Sangregorio besökte Stellan Welin SPF Seniorerna och dess ordförande Christina Rogestam, där vi fick ett positivt bemötande.

Staffan Danielsson har under året haft en interpellationsdebatt om dödshjälp med folkhälsominister Gabriel Wikström och skrivit en motion i vår fråga. Han har också tagit initiativ till Riksdagens nätverk kring dödshjälp.

Internationella kontakter

Berit Hasselmark och Inga-Lisa Sangregorio representerade RTVD på konferensen Euthanasia i Amsterdam. Inga-Lisa Sangregorio deltog som RTVDs representant på vår norska systerorganisations värdighetskonferens i anslutning till deras årsmöte.

RTVD på nätet

RTVD har en hemsida RTVD.nu vilken administreras av Berit Hasselmark, som också har lett arbetet att uppdatera och modernisera hemsidan. På hemsidan finns information om föreningen och länkar till viktiga dokument liksom föreningens tidskrift RTVD-Bulletinen.

Staffan Danielsson modererar en diskussionsgrupp ”Rätten till ett värdigt liv” med fler än 400 medlemmar. RTVD har också en Facebook sida, där nyheter och aktualiteter presenteras.

Namninsamling

Jonas Syrén initierade en namninsamling, där man kräver en utredning om dödshjälp. Namninsamlingen kan också nås via hemsidan för den som inte är Facebook-medlem. Namninsamlingen pågår fortfarande.

Bulletinen och Nyhetsbrev

Bulletinen har under året utkommit med två nummer. Nr 80 utkom i juni och innehöll bland annat en gripande berättelse av Gun Nilsson om hur hennes ALS sjuke man nekades hjälp att dö och istället själv avslutade livet. Numret innehöll också material från Svenska och Katolska kyrkan samt ett inlägg om dödshjälpsfrågan i Norge. Nr 81 som utkom i december rapporterade om det nybildade nätverket i Riksdagen, innehöll en gripande artikel av Gunnar Hagberg om hans dementa bror, en intervju med Barbro Westerholm samt ett öppet brev till Socialstyrelsen av Jan Huldt. Redaktionskommittén under året har bestått av Stellan Welin, Margareta Sanner och Jonas Syrén.

Det har utkommit två nummer av RTVDs nyhetsbrev med korta notiser.

Årsmöte 2016

Till årsmötet hade RTVD inbjudit representanter för de politiska partierna för att diskutera dödshjälp. Tyvärr kom det bara två men vi fick ett givande och intressant samtal med Jens Holm V och Staffan Danielsson C.

Extra medlemsmöte

Med anledning av att RTVDs revisor Arne Granholm avlidit kallade RTVD till ett extra medlemsmöte för att välja ny revisor. Vid mötet 27 oktober valdes Richard Murray till ny revisor.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Möte tillsammans med Humanisterna i Karlstad

Den 17 september hade RTVD först ett styrelsemöte och därefter hade vi ett allmänt möte tillsammans med Humanisterna. Vid en paneldebatt diskuterades hindren för att införa dödshjälp.

Styrelsens arbete

Den gamla styrelsen hade två sammanträden före årsmötet, det sista i anslutning till årsmötet.

Den nya styrelsen har bestått av:

Stellan Welin, ordförande

Margareta Sanner, vice ordförande

Gunilla Nilsson, sekreterare

Jan Huldt, kassör

Rolf Ahlzen

Berit Hasselmark

Staffan Danielsson

Inga-Lisa Sangregorio

Jonas Syrén

Björn Ulvaeus

Gunnar Hagberg, suppleant

Anna Hollander, suppleant

Revisorer

Richard Murray (från oktober)

Ellis Wohlner (internrevisor)

Valberedning

Monica Malmlöf Hagberg (sammankallande)

Anders Grenfors

VERKSAMHETSBERÄTTELSE**Resultatdisposition**

Styrelsen föreslår att till föreningsstämmans förfogande stående vinstmedel:

Balanserat resultat	325 100
Årets resultat	<u>73 149</u>
Summa	398 248

Disponeras enligt följande:

Balanseras i ny räkning	<u>398 248</u>
Summa	398 248

Beträffande resultatet av föreningens verksamhet under räkenskapsåret och dess ekonomiska ställning vid årets utgång hänvisas i övrigt till nedan intagna resultat- och balansräkningar med kommentarer och noter.

Om inte särskilt annat anges, redovisas alla belopp i kronor.

RESULTATRÄKNING

	Not	2016-01-01 2016-12-31	2015-01-01 2015-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	1	<u>522 957</u>	<u>411 633</u>
Summa rörelsens intäkter		522 957	411 633
Rörelsens kostnader			
Direkta kostnader	2	-227 787	-218 665
Övriga externa kostnader	3	-222 022	-159 121
Avskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar		<u>0</u>	<u>0</u>
Summa rörelsens kostnader		-449 809	-377 786
Rörelseresultat		73 148	33 847
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från övriga finans. anl.tillgångar	4	0	0
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		<u>0</u>	<u>119</u>
Resultat efter finansiella poster		73 149	33 966
ÅRETS RESULTAT		<u><u>73 149</u></u>	<u><u>33 966</u></u>

BALANSRÄKNING

<u>Kr</u>	<u>Not</u>	<u>2016-12-31</u>	<u>2015-12-31</u>
TILLGÅNGAR			
<u>Anläggningstillgångar</u>			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Inventarier, verktyg och installationer	5	0	0
Summa materiella anläggningstillgångar		0	0
<u>Omsättningstillgångar</u>			
<u>Kortfristiga fordringar</u>			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		37 140	0
Summa kortfristiga fordringar		37 140	0
<u>Kortfristiga placeringar</u>			
Övriga kortfristiga placeringar	6	286 979	286 979
Summa kortfristiga placeringar		286 979	286 979
Kassa och bank		431 356	100 533
Summa omsättningstillgångar		755 476	387 512
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>755 476</u>	<u>387 512</u>

BALANSRÄKNING

Kr	Not	2016-12-31	2015-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<u>Eget kapital</u>	7		
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		336 043	302 078
Årets resultat		73 149	33 966
Summa fritt eget kapital		409 192	336 043
Summa eget kapital		409 192	336 043
<u>Skulder</u>			
<u>Kortfristiga skulder</u>			
Leverantörsskulder		20 399	37 294
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	8	325 885	14 175
Summa kortfristiga skulder		346 284	51 469
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		755 476	387 512

	2016-12-31	2015-12-31
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser		
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

REDOVISNINGSPRINCIPER OCH BOKSLUTSKOMMENTARER

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen. Redovisningen har skett enligt Bokföringsnämndens Allmänna Råd och god redovisningssed i Sverige.

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år, om inte annat anges nedan.

VÄRDERINGSPRINCIPER

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges nedan.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar upptas till nettovärdet av anskaffningskostnad och ackumulerade planenliga avskrivningar, korrigerat för eventuella upp- eller nedskrivningar.

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden minskat med beräknat restvärde och avskrivning sker över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång.

Följande avskrivningsprocent har tillämpats.

<u>Anläggningstillgångar</u>	<u>% per år</u>
Materiella anläggningstillgångar	
- Inventarier	20

NOTER

Kr

Not 1. <u>Nettoomsättning</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Medlemsavgifter	400 457	391 517
Gåvor	<u>122 500</u>	<u>20 116</u>
Summa nettoomsättning	522 957	411 633
Not 2. <u>Specifikation av resultatposten direkta kostnader</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Föreningshuset/Medreg	166 863	155 059
Bulletinen	<u>60 924</u>	<u>63 606</u>
Summa direkta kostnader	227 787	218 665
Not 3. <u>Specifikation av resultatposten övriga externa kostnader</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Resekostnader	46 895	28 778
Årsmöteskostnader	23 161	24 040
Styrelsemöten	23 636	17 413
Annonser/marknadsföring	11 250	25 310
Internationella avgifter	7 744	8 950
Webbsida	47 901	5 400
Bokföring	45 957	40 638
Bank och postgirokostnader	6 698	5 627
Övriga kostnader	<u>8 781</u>	<u>2 966</u>
Summa övriga externa kostnader	222 022	159 121
Not 4. <u>Resultat från finansiella anläggningstillgångar</u>	<u>2016-12-31</u>	<u>2015-12-31</u>
Erhållen utdelning	0	0
Resultat vid avyttring	<u>0</u>	<u>0</u>
	0	0

NOTER

 Kr

Not 5. <u>Inventarier, verktyg och installationer</u>	2016-12-31	2015-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	22 451	22 451
Årets anskaffning	0	0
Årets försäljningar och utrangeringar	0	0
Utgående anskaffningsvärde	<u>22 451</u>	<u>22 451</u>
Akkumulerade avskrivningar		
Vid årets början	-22 451	-22 451
Årets försäljningar och utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-22 451</u>	<u>-22 451</u>
Redovisat värde vid årets slut	0	0
Not 6. <u>Andra kortfristiga placeringar</u>		
Noterade aktier och andelar	2016-12-31	2015-12-31
Ingående anskaffningsvärde	286 979	286 979
Inköp	0	0
Försäljningar	0	0
Summa anskaffningsvärde	<u>286 979</u>	<u>286 979</u>
Bokfört värde	286 979	286 979
Börsvärde	435 277	435 277
Not 7. <u>Eget kapital</u>	2016-12-31	2015-12-31
Vid årets ingång	336 043	302 078
Årets resultat	73 149	33 966
Vid årets utgång	<u>409 192</u>	<u>336 043</u>
Summa eget kapital	409 192	336 043

NOTER

Kr

Not 8. <u>Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</u>	2016-12-31	2015-12-31
Förutbetalda medlemsavgifter	290 350	4 175
Övriga upplupna kostnader	25 534	0
Bokslutskostnad	<u>10 000</u>	<u>10 000</u>
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	325 885	14 175

Stockholm den / 2017

Stellan Welin
OrdförandeMargareta Sanner
Vice ordförandeJan Huldt
KassörGunilla Nilsson
Sekreterare

Staffan Danielsson

Berit Hasselmark

Jonas Syrén

Rolf Ahlzén

Inga-Lisa Sangregorio

Björn Ulveus

Min revisionsberättelse har lämnats den / 2017

Richard Murray
Revisor

Min revisionsberättelse har lämnats den / 2017

Ellis Wohlner
Förtroendevald revisor